

DIRVA

Nr. 89

Rugpiūtis-August 5, 1963

Cleveland, Ohio

GRĖSMĖ IŠ POGRINDŽIO

BESIDŽIAUGIANT 'PIRMUOJU ŽINGSNIU Į TALKĄ' DAŽNAI PAMIRSTAMA, KAD KREMIUS TURI PAKANKAMAI GALIMYBIŲ 'POGRINDŽIO' VEIKLAI, KURIAI DIRVA LOTYŲ AMERIKOJE, AZIJOJE IR AFRIKOJE IR NET PAČIOSE JUNGTYNĖSE VALSTYBĖSE YRA LABAI PALANKI.

Vytautas Meškauskas

Jei po Maskvos susitarimo galima tikėtis tam tikro atlydžio TAV - Sovietų santykiuose, tai dar nereikia, kad taika ir ramybė įsiviešpatautų visame pasaulyje. Atvirkščiai, tas atlydis, kuris yra taip brangus kai kuriems Washingtono politikams, kad jie dėl jo yra linkę užmiršti visą ligšiolinę sovietų politiką, gali Maskvą paskatinti pradėti energingesnę 'pogrindžio' veiklą. Dirva tam palanki ir Lotynų Amerikoje, ir Afrikoje, ir Azijoje.

Padidėjęs Šiaurės Korėjos ir Šiaurės Viet-Namo agresingumas aiškinamas kaip Raudonosios Kinijos nepasitenkinimo Maskvos susitarimu apraiška, tačiau tokia nuomonė daugiau išplaukia iš noro, kad taip būtų, negu žinomų faktų. Dar nėra išskirta galimybė, kad to aktyvumo užpakalyje yra slapta sovietų kiniečių susitarimas.

Įkaitusi atmosfera arabų pasaulyje, vėl duoda puikios progos Maskvai, Nasseris, po naujos nesėkmės Egiptą sujungti su Sirija ir Iraku, liko dar daugiau priklausomas nuo Kremliaus malonės negu anksčiau. Jėga sujungti arabus savo valdžioje jis gali tik su sovietų parama. Jis jau dabar turi skaitlingą ir palyginti gana gerai ginkluotą kariuomenę, kuriai skubiai reikia duoti kokio nors darbo. Bet kur? Kovoti prieš kitas arabų valstybes būtų nepopuliariau. Lieka "šventasis" karas prieš Izraelį, kuris galėtų padėti arabams susijungti. Su tokia galimybe Izraelyje rimtai skaitomasi ir ten manoma, kad Maskvai toks karas būtų daugelių atvejų naudingas.

Jau senovės romėnai žinojo, kad, norint valdyti, reikia žmonėms duoti duonos ir žaidimų. Naujų Afrikos valstybių valdovai tai labai greitai irgi suvokė.

Negalėdami duoti duonos (visoje Afrikoje pragyvenimo lygis smuko), jie susikoncentravo žaidimų teikime. Visoje Afrikoje kalbama apie "šventą karą" prieš Portugaliją ir Pietų Afriką. Tuo pačiu metu prieš abi valstybes pradėta smarki akcija Jungtinėse Tautose. Likimo ironija čia norėjo, kad JAV ir Sovietų Sąjunga jau nuo seniau laikytųsi kartu. Teisiškai žiūrint, Portugalijos teritorijos yra ne kolonijos, bet provincijos, kurių gyventojai, nepaisant rasės, turi lygias teises ir kalba portugaliskai, išskyrus jau pačius primityviškiausius, kurie moka tik savo tarmes. Portugalų išvaymas šiuo momentu tom teritorijom ir jų gyventojams neatneštų jokios naudos.

Už tat JAV tik iš principo pasisako už tų teritorijų atskyrimą nuo Portugalijos, tačiau tam procesui siūlo ilgesnį laiką. Tuo tarpu sovietai reikalauja jautuotau "pašalinti" portugaliską kuliną nuo juodojo žmogaus gerklės". Tokioje situacijoje Portugalija gali sudaryti karinę sąjungą su baltųjų dar valdomais kraštais Pietų Rodezija ir Pietų Afrika. Šiuo metu jie galėtų sėkmingai atremti visus užpuolimus ir infiltraciją iš šiaurės, tačiau ilgai neišsilaikytų su sovietų parama ginklais laimėjimas būtų juodųjų pusėje, nors tai atneštų atskiriems juodiesiems dar didesnę vergiją, negu jie iki šiol patyrė.

Čia pasireiškia vaisiai tos politikos, kurią valstybės departamentas pradėjo su Kongo byla. Vidaus politikos ir konkurencijos sovietams sumetimais pradėta remti 'tautiniai sąjūdžiai', nors jiems dar nebuvo paruošta tinkama dirva. Rezultate išsigalėjo savo tironai, blogesni už svetimus gubernatorius. Tuo pačiu

tokia politika prisidėjo ir prie rasinio klausimo iškėlimo visu aštrumu ir pačiose Jungtinėse Valstybėse.

Prezidentas paneigė, kad to sąjūdžio vadai būtų komunistų inspiruoti, kas gali būti teisybė. Tačiau, kaip praneša National Review biuletenis, komunistų partija jau įsteigė specialią vyr. būstinę rugpiūčio 28 d. numatytam negrų maršui į Washingtoną išnaudoti savo naudai. Jie dabar visomis jėgomis stengiasi išnaudoti retorišką prezidento pakvietimą, 'tiems, kurie jaučiasi nuskriausti' ateiti į Washingtoną ir ten patiekti tokius reikalavimus, kurie būtų nepriimtini...

Žodžiu, besidžiaugiant dėl eventualaus pavojaus iš dangaus sumažinimo, grėsmė iš apačios padidėjo.

Integracijos kelias

JAV-se aštrėjančią rasinę problemą Washingtonetvarko deivyni vyrai, kurių vidutinis amžius yra 39 metai. Tai grupei vadovaujau prezidento jaunesnysis brolis Robert F. Kennedy, jos būtinė yra jo įstaigoje. Čia buvo paruoštas kongresui įteikto įstatymo projektas, iš čia bus vienokia ar kitokia forma priimtas įstatymas vykdomas.

Šio štabo strategija buvo išbandyta Oxfordo, Miss., riaušėse 1962 m. spalio mėnesį. Tuo metu buvo labai plačiu mastu panaudota JAV kariuomenė. Jos daliniai taip pat buvo naudoti Alabamos universitete birželio 11 d.

Jaunesnysis Kennedy savo "generalinį štabą" sudarė 1961 metų vasarą, prasidėjus "laisvės keliautojų" akcijai.

Nicholas de B. Katzenbach, R. F. Kennedžio pavaduotojas, vadovavo operacijoms Mississippi ir vėliau Alabamos universitetuose, Burke Marshall veikė Birminghame praeitą gegužį. John Doar, kitas štabo narys, suvaidino pagrindinį vaidmenį Cambridge.

Šalia jų minimame štabe yra dar Norbert A. Schleier ir Louis F. Oberdorfer, Harold F. Reis ir Harold H. Greene.

Jei kongresas priims prezidento siūlomą įstatymą, šis štabas tiki, kad problema iš gatvių bus perkelta į teismus. Tada viešbučio savininkas, neišleidęs negro, bus atiduotas teismui. Darbdaviui, nenorėjusiam priimti ar suteikti paaukštinimą negrui, bus keliama byla (toks įvykis šią savaitę atsitiko St. Louis Mo., kur septyni negrai iškėlė geležinkelio bendrovei ir uniiai ieškinį 10 mil. dol. sumai). Mokyklų vadovybė, perlėtai maišanti rases, bus vyriausybės apskysta teismui. Vyriausybė taip pat

Lietuviai buriuotojai Julius Butkevičius ir Linas Jurcys, buriniu laiveliu Ūdra keliaują iš Chicagos į Bostoną, buvo sustoję Clevelande. Abu buriuotojai priklauso Chicagos jūrų skautams ir keliaudami visur stengiasi pabrėžti esą lietuviai. Lankydamiės Dirvos redakcijoje, jaunieji buriuotojai prižadėjo vėliau parašyti kelionės įspūdžius.

J. Garlos nuotrauka

PRAŠO PADĖTI BRAZILAMS GRĮŽTI IŠ RUSIJOS

JURGIS ŠATORIUS

Dirvos korespondentas

Brazilijoje

Rio de Janeiro mieste išeinąs savaitinis žurnalas O Cruzeiro š.m. liepos mėn. 27 d. išspausdino ministerio Nelson Hungria kelinės į Rusiją įspūdžius, kurių ištraukas čia pateiksime, turint galvoje, kad autorius yra žymus Brazilijos juristas, buv. Vyr. Valstybės Tribunalio pirminkas. Į Sovietų Rusiją jis keliauvo visiškai privačiai, kartu su žmona, seserim ir žentu. Būdamas apysenis ir matęs pasaulio, min. Hungria jau nuo pirmos akimirkos Sov. Rusijoje pasijuto esąs policinėje valstybėje.

Ypač jis pasipiktino asmenine krata Maskvos aerodrome: "Kratu buvo tikras pastyčiojimas. Turėjome ne tik išversti kišenes ir visus lagaminus, bet taip pat

registruoti dviejuose egzemplioruose visas atsivežtas brangenybes ir pinigų, kad išvažiuojant būtų valdžiai aišku, kiek ir kur esame išleidę... Ir tikrai, grįžtant pasigedome, kad vienas žiedas su mažu briliantu buvo pamestas.

Tas įvykis vos mūsų nepadare nusikaltėliais ir, jei ne ambasadoriaus Leitao da Cunha intervencija, ko gero būtų buvę sulauktyti Rusijoje. Atrodo, kad Sovietai labai bijo, kad pravažiuoją turistai nesiverstų "juodąja birža," kur doleris turi keleriopai auktesnę vertę nei oficialus kursas. O gal Sovietai bijo, kad turistai palieka pinigų krašto viduje, tikslu pagelbėti jų piliečiams pabėgti į užsienį. Taip pat negalima išvežti iš Rusijos ir rublių. Savo paskutinį rublį atidaviau Brazilijos ambasadoriui..." Tokie nemalonūs išgyvenimai lydėjo turistą visą laiką, ir jis laisviau atsikvėpė tik Stockholme.

Kaip niekad nebuvęs Rusijoje min. Hungria buvo užimponuotas Maskvos gatvių platumu ir didnamiais... Taip pat buvo sužavėtas Kremlium bei muziejais ir teatrais, tačiau tai nekiludė jam

pastebėti, kad asmuo, neturįs savo garažo, neturi teisės pastatyti savo automobilį gatvėje; ta teise naudojasi tik taksi, ir... privilegijuoti valdžios pareigūnai. "Miestiečių minios gatvė stačiai veikia nervus savo vienodai prastais drabužiais. Tokios prabangos ar paprasčiausios elegancijos! Madų salona! -- verti pasigailėjimo".

Toliau turistai aiškina: Atlyginimai svyruoja nuo 80 rublių mėnesiui (paprasto darb. atlyginimas, o kvalifikuoto 200 rublių) ligi 1000 rublių, kuriuos gauna kariškiai ar aukšti valdžios pareigūnai, ir pastebi, kad vyriausybė jau leidžia darbininkams taupyti ir turtą paveldėti, tuo aiškiai parodydama tendenciją dešinė, nes anksčiau visa tai buvo draudžiama. Lygiai dideli posūkį į dešinę turistai pastebi ir baudžiamos teisės srity: nusikaltėlis turi teisę gauti gynėją, divorsas smarkiai suvaržytas. Min. Hungria mato, kad Sovietų vyriausybei nepavyko sumažinti nusikaltimų, ypač jaunimo tarpe ir jis randa paaiškinimą, kad veik nėra dabartinė Rusijoje šeimos ryšių...

Labai gausu išeikvojimų: "Matau, kad rusų marksistai nesugebėjo įvykdyti savo idėjų gyvenime ir dabar, paties gyvenimo pamokytai, grįžta atgal. Nors dar daugelis tiki, kad artimiausių 50 metų laiko tarpe komunizmas bus pastatytas Rusijoje, tačiau ir tie asmenys lygina komunizmą su horizonto linija: "juo labiau prie jos artėji, tuo labiau ji tolst".

Pasidžiaugęs, kad liaudis Rusijoje supranta meną, ypač jaunomenė, vėl pastebi, kad žmonės gyvena labai susispaudę, nes neturi teisės turėti daugiau kaip 9 kvadr. metrų gyvenamo ploto.

Visa ką pasakoja min. Hungria, yra jau seniai visiems žinoma, tačiau pabaigoje jis sako: "Rusijoje kenčia tie, kurie neprisitaiko režimui. Jie išgyvena baisią dramą. Traktuojami kaip nusikaltėliai. Ir taip elgias valdžia ne tik su savo piliečiais, bet ir su brazilais, kurių apie 1000 yra išblaškyta po visą Rusiją (daugumas jų iš Brazilijos grįžę į Ok. Lietuvą lietuviai. J.S.). Jie negauna jokio padoraus darbo. Daugumas jų net badauja. Vieni jų yra rusų tėvų vaikai, kiti -- atvykę į Rusiją suvilioti sovietinio rojaus propagandos. Pirmuo-

(Nukelta į 2 psl.)

Šiandien ir rytoj

TUKSTANČIAI skautų iš viso pasaulio susirinko praeitą savaitę į Maratono lygumą netoli Atėnų, kur šiuo metu vyksta vienuoliktoji skautų Jamboree.

Po Anglijos, Danijos, Prancūzijos, JAV, Kanados, Austrijos ir Filipinų, viso pasaulio skautams priimti garbė atiteko Graikijai. Ir jų ten susirinko nemažai, net 14,000 iš 85 kraštų. Gausingiausias kontingentas yra Anglijos, kuri nusiuntė 1,500 skautų ir mažiausias Kenos ir Salvadora, pajėgusių atsiųsti tik po 1 skautą. Antroje vietoje stovi Prancūzija su 1,200 skautais, toliau seka Graikija su 1,000 skautais ir JAV su 629 skautais.

Komunistinio bloko valstybės šioje Jamboree, kaip ir anks-tyvesnėse, nėra atstovaujamos, nes ten skautų organizacijoms neleidžiama veikti, gi Lenkijoje atsikūrę "skautai" tikrumoje yra komunistiniai pionieriai, nieko bendro neturį su skautybės ideologija ir tikslais.

Lietuva yra neoficialiai atstovaujama dešimtuko, suorganizuoto iš Vokietijos ir Anglijos gyvenančių lietuvių skautų, kurie, kaip ir kitų egzilių skautai, stovykloje jaučiasi posūniais... neturėdami tų pilnų teisių, kuriomis naudojasi kad ir tokios Dramblio Kaulo Pakrantės negrai skautai.

Maratono lyguma kiekvienam jaunuoliui pažįstama iš istorijos vadovėlio, nes čia 490 m. prieš Kr. g. įvyko vienas didžiausių mūšių, nulėmusių Graikijos likimą ir, be abejo, jos civilizaciją. Sportininkams šis vardas irgi nesvetimas. Iš kovos lauko į Atėnus nešęs džiaugsmingą pergalės žinią kareivis krito negyvas atnešęs pranešimą ir jo pasiekta 25 mylių rekordas bandomas kartoti olimpinuose žaidimuose.

Ir štai dabar toje garsioje Maratono lygumoje išdygo palapinių miestas, kuriame gyvena įvairių rasių jaunuoliai, bet kuriuos jungia skautybės idėja.

★

PERGALĖS kolchozo pirmininkas telefonuoja į Panevėžį ten esančios sovietų įgulos viršininkui:

-- Drauge, pulkininke, mūsų traktoriai sugedę ir negalime užbaigti dirbti žemę. Gal galėtumėt paskolinti vieną tanką.

-- Tanką? -- nustebęs pulkininkas. -- Ar traktoriai nebūtų geriau? Mes pas save paieškosim jums kokį traktorių....

-- Aišku, kad traktoriai geriau, bet tankui pataisyti mes turime atsarginių dalių... (vg)

- Bravo, bravo! Mesk laukan žmonių išnaudotojus!...

Jūrų Skautijos vadovų ir vienetų atstovų suvažiavimo įvykusio 1963 m. gegužės mėn. 15-16 d.d. Toronte, Kanadoje nutarimu ir Jūrų Skautijos vadovų pavardimui, Chicagoje jūrų skaučių JUODKRANTĖS ir jūrų skautų BALTIJOS JŪROS tūntai organizuoja ir visiems JAV bei Kanados lietuvių jūrų skautų-čių vienetams bei vadovams skelbia

JUBILIEJINĖ LIETUVOS JŪRŲ SKAUTIJOS STOVYKLĀ,

kuri įvyks 1963 m. rugpiūčio 17-31 d. RAKAS stovyklavietėje, Custer, Michigan.

Stovyklai vadovaus prityrę jūrų skautijos vadovai-vės. Greta skautinių ir sportinių žaidimų, kvalifikuotiems vandens apsaugos pareigūnams prižiūrėti ir saugant, pramatyta plati, įdomi ir įvairi plaukimo, buriavimo ir vandens užsiėmimų bei varžybų programa.

AAAAAAAAAAAA

Stovykliniai mokesčiai: Registracija \$3.00 asmeniui, maitinimasis \$2.00 dienai ar \$15.00 savaitėi (vienam asmeniui).

Stovyklautojų registraciją vykdo:

Jūrų skaučių ir vadovų — D. LUKOŠIŪNAITĖ, 142 & Archer Ave., Route 1, Lemont, Ill. Telefonas CL 7-2034.

Jūrų skautų ir vadovų — A. BUTKEVIČIUS, 4750 So. Rockwell St., Chicago, Ill., 60632. Telefonas BI 7-6722.

Registracija vykdoma iki 1963 m. rugpiūčio 11 d.

VISI JŪRŲ SKAUTAI IR SKAUTĖS Į JŪRŲ SKAUTIJOS STOVYKLĄ!

V A D O V Y B Ė

Kai jachtos lenktyniauja...

L. Knopfmillerio nuotrauka

KOMUNISTAI NUŽUDĖ PABĖGĖLIUS

Šimtai užsieniečių turistų matė, kaip komunistinės Vokietijos pasienio policininkai brutaliai žudė okupinkų šeimą, bandančią pabėgti į laisvę.

Harzo kalnų zonoje, prie Hohengeis vietovės, vyras ir moteris, nešini darbo įrankiais, įbėgo į neutralųjį ruožą skiriančią komunistinę Vokietijos dalį nuo laisvosios. Sargybiniai paleido automatų ugnį, kuri abu bėglius nukirto. Moteris, kuriai buvo pašautos abi kojos paliko begulinti, o vyras bandė atsistoti ir bėgti tolyn. Tada pribėgo vienas komunistas ir iš trijų metrų paleido į sužeistąjį naują kulipkų seriją. Vėliau nužudytasis ir sužeistojis buvo sargybinių nutempti atgal.

Įvykio vieta yra šalia autostrados, toje vietoje besitęsiančioje pasieniu, todėl keliaiviai, kurių tarpe buvo danų automobi-

listų kolona ir švedų ekskursantų autobusas, tuoj pat sustojo ir pasipiktinę šaukė: "Žmogžudžiai, žmogžudžiai!" Komunistų akcijoje dalyvavo 25.

Berlyne, kur prieš keletą dienų pabėgo penki pasienio sargybiniai, komunistai išdegino aukštą žolę, kad niekas negalėtų slėptis. Ugnis persimetė į Vakarų pusę, bet Vakarų Berlyno policija užgesino.

Du pasienio sargybiniai, kurie pabėgo antradienį, susitiko su spaudos atstovais ir pareiškė, kad pusė Rytų Vokietijos armijos miestų ginklus, jei karas su Vakarais prasidėtų.

Tuo metu komunistai užblokavo naują tunelį, kuriuo buvo planuota išgabenti didesnę pabėgėlių kielę. Spėjama, kad į komunistinės policijos rankas bus pakliuvęs vienas ryšininkas iš Vak. Berlyno, kuris išdavė baigiamą planuoti akciją ir nurodė tunelio angą.

Rusai jau anksčiau buvo pasižadėję duoti Indijai šiek tiek iš oro paleidžiamųjų raketų apginkluoti jau duotiems keturiems MIG-21 sprausminiams lėktuvams. Bet paskubomis duoti nauji pasiūlymai galį turėti toli siekiančių pasekų.

Politiniai stebėtojai sako, kad rusai siekia parodyti Indijai, jog jos vadinama "nesišliejimo" politika yra reali, ir didelė karinė pagalba iš Vakarų nesugadintusi santykių. Toliau, jie norį viešai pademonstruoti savo paramą Indijai jos ginče su komunistine Kinija, ir tuo pačiu sustiprinti Indijos pozicijas bei įtaką pasaulio lyje.

Paskutiniai kinų kariuomenės judėjimai Indijos pasienyje, atrodo, skirti stipriau konsoliduoti praeitų metų kautynėse pasiektus laimėjimus, ir daugelis stebėtojų tiki, kad šiuo metu Kinija nepulsianti Indijos.

PASIŪLYMAS PRANCŪZIJAI

Prez. Kennedy pareiškė, kad JAV ir Britanija pasiūlė Prancūzijai "tolimesnę karinę bendradarbiavimą". Manoma, kad tuo siekiama perkalbėti prez. de Gaulle, kad jis nesipriešintų atominio bandymų sutarties pasirašymui.

Prezidentas nepaaiškino tų "pasiūlymų" pobūdžio, bet atrodė, kad JAV ir Britanija pasidalinę savo atominėmis žiniomis ir ginklais su Prancūzija, jei de Gaulle pakeistų savo pažiūrą į sutartį.

Londono laikraščiai taip pat praneša, kad esąs planuojamas prez. Kennedžio susitikimas su prez. de Gaulle. Iš londoniško "Sunday Times" Washingtono korespondento pranešimo aiškėja, kad prez. de Gaulle kviečiamas at-

vykti ateinančių metų sausio ar vasario mėnesį. De Gaulle keliais atvejais yra pareiškęs, kad jis vyktų Washingtoną, tik tikėdamasis vaisingų derybų.

* JUNGŲ TAUTŲ KOMANDA Pietų Korėjoje, sustiprėjusi patulinę veiklą visame pasienio ruože, yra pasiruošusi galimoms netikėtumams.

Pastarosios dienos naujų ginklų incidentų neįvyko, bet šiaur. Korėja apkaltino JAV "karo provokacijos sąmokslu".

Kariniai specialistai sakosi tegalį tik spėlioti, ar ši suintensyvinata komunistų veikla turinti kokio ryšio su Sovietijos ir komunistinės Kinijos santykiais.

PASaulio LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SEIMO PROGRAMA

1. Pasaulio Lietuvių Dienos

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo proga, PLB valdyba skelbia 1963 m. rugpiūčio 30-31 ir rugsėjo 1 d. Pasaulio Lietuvių Dienomis.

2. PLB seimo programa (numatoma, dar gali keistis)

Pentadienį, rugpiūčio 30 d.

10 val. atidarymas — invokacija ir atidaromoji kalba.
10.15 prezidiumo sudarymas, seimo darbo reguliavimo priėmimas, darbotvarkės priėmimas, komisijų sudarymas.
10.45 sveikinimai žodžiu.
11.15 PLB valdybos pirmininko ir Kultūros Tarybos pirmininko pranešimai, pranešimai iš atskirų kraštų, paklausimai.

2 val. Pietūs Prisikėlimo parapijoje.

3 val. Spaudos parodos atidarymas.

3.15 Pranešimas — Organizacinė PLB padėtis ir siūlomi pakeitimai (S. Barzdukas). Po to diskusijos dėl visų pranešimų.

5-6 Pranešimas — Lėšų telkimas (J. Jasaitis). Diskusijos.

8 val. Literatūros vakaras ir piano recitalis (A. Kuprevičius).

Šeštadienį, rugpiūčio 31 d.

9 val. Pranešimas — Peticija Jung. Tautoms (J. Kardelis). Diskusijos.

9.30 Pranešimas — PLB vaidmuo Lietuvos laisvinimo darbe (J. Matulionis). Diskusijos.

12 val. PLB konstitucijos pakeitimai bei pakeitimai.

1 val. Pietūs šv. Jono Kr. parapijoje.

2.30 Pranešimas — Jaunoji karta ir lietuvių išlaikymas (J. Adamkavičius). Diskusijos.

3.30 Pranešimas — Padėtis Lietuvoje (V. Vaitiekūnas).

4.15 Komisijų pranešimai ir PLB valdybos rinkimai.

7 val. Didysis pobūvis.

Be to, šeštadienį vyks sporto rungtynės.

Sekmadienį, rugsėjo 1 d.

1.30 Iškilmingos pamaldos. R. katalikų pamaldos vyks Toronto arkivyskupijos katedroje.

3 val. Meno parodos atidarymas.

3.15 Akademija: baigiamoji paskaita — Lietuvių tautos likimas laiko ir istorijos perspektyvoje (S. Sužiedelis), rezoliucijų skaitymas, naujosios PLB valdybos pristatymas ir pirmininko žodis.

4 val. Garbės svečių (kelių) sveikinimai angliškai. Koncertas, kaip anksčiau skelbta.

9 val. Baigiamasis banketas.

3. Dalyviai

Gautos papildomos žinios, kad be kitų seime dalyvaus Vokietijos LB pirmininkas kun. dr. Aviža, žurn. K. Čibiras iš Urugvajaus ir sol. Vasiliauskierė iš Australijos, kuri sekmadienio banketo metu atliks meninę programą.

4. Plakatas

Didelio formato PLB seimą skelbiantis trijų spalvų plakatas jau atspausdintas ir siuntinėjamas bendruomenių vienetams bei kitiems suinteresuotiems asmenims.

Informacinė komisija

PRAŠO PADĖTI...

(Atkelta iš 1 psl.)

sius Sovietai, pagal jų sangulius dėsnių laiko rusais, visai nepaisydami, kur jie yra gimę, o antruosius -- taip pat, nes atkeliaavę į Rusiją jie turėjo pasirašyti raštą, kuriuo priima sovietų pilietybę...

Ir min. Nelson Hungria įspūdžius baigia taip: "Aš karščiau prašau mano draugą prezidentą Goulart ir Užsienio reikalų ministrą atkreipti dėmesį į Rusijoje atsidūrusius brazilus. Dabar, kada tarp Brazilijos ir Sovietų Sąjungos yra atnaujinti diplomatiniai santykiai UŽS. Reikalų ministerijos žygiai galėtų gražinti į mūsų tarpą tuos žmones ir tuo pasiūlyti jų gyvenama baisti drama".

SIŪLO GINKLUS INDIJAI

Sovietija, kaip iš patikimų šaltinių patiriama, pasiūlė Indijai vairuojamųjų raketų ir kitų karinių reikmenų, jei pastarajai reikėtų gintis nuo komunistinės Kinijos užpuolimo.

Indijos karinė misija, sovietų pakviesta į Maskvą, jau sudarėsi tokių reikmenų sąrašą. Esą, rusai nestatę jokių suvaržymų tiems ginklams naudoti, tačiau Indijos delegacija aiškiai pabrėžusi, kad jie nebūtų naudojami tik tuo atveju, jei Kinija iš naujo užpuolų Indiją.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. ANTIQUE, Four Roses 86 proof Str. Burb. Whiskey 5th \$3.98
2. BARNETT Prancūziškas konjakas 5th \$4.98
3. KRON BRANNVIN AQUAVIT švediška 5th \$3.98
4. Import. 6 metų CANADIAN WHISKEY 5th \$3.98

5. NAPOLEON FRENCH BRANDY 5th \$3.35
6. METAXA, Graikų brandy, 90 proof 5th \$5.75
7. V&T 60 SCOTCH Whiskey 5th \$4.98
8. BORDEAUX French wine 5th \$0.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

POTTAWATTAMIE

Resort

Naujausia lietuvių įsigyta vasarvietė, 7 mylios į šiaurę nuo St. Joseph ir Benton Harbor, Mich. prie 31-33 US kelio. (100 mylių iš Chicago, 30 mylių į šiaurę nuo Union Pier, Mich.).

Tai dvidešimt penki akrai gražios Michigano ežero pakrantės su tūkstančių pėdų privačiu paplūdimiu. Iš Chicago pasiekama važiuojant Indiana greitkelio, US-12 ir nuo Union Pier US-94; St. Joseph'e įvažiuojama į US-31-33 kelią.

- Švarūs motelio ir atskirų namukų kambariai su visais patogumais.
- Erdvios žaidimams ir poilsiui skirtos patalpos.
- 250 svečių talpinanti valgykla.
- Gausus ir įvairus maistas.
- Puošnus baras.

Ideali vieta organizacijų ir grupių išvykoms, suvažiavimams, studijų savaitėms ar savaitgalių pramogoms.

Dėl informacijų skambinti ar rašyti: P. Ambutas

Chicagoje,

REpublic 7-0770

(po 6 val. vakaro).

POTTAWATTAMIE RESORT

Route 3, Box 400

Benton Harbor, Mich.

Tel. Walnut 5-6243.

VISI KELIAI VEDA Į POTTAWATTAMIE...

DIRVA

★★★
THE FIELD

The Lithuanian Newspaper Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio. 44103

Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Ciuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Ciuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

DU LAIŠKAI IŠ BALFO

Liepos paskutinėm dienom laikraščių redakcijos gavo po du laiškus iš Balfio centro Brooklyne. Pirmasis -- reikalų vedėjo kun. L. Jankaus ir išdininko Antano P. Seniko pasirašyta metinė apyskaita. Antrasis, pasiekęs viena diena vėliau -- prel. dr. J. B. Končiaus pasirašytas atsišaukimas.

Apyskaitai kruopščiau išnagrinėti reikėtų daugiau laiko. Bet kai kurie skaičiai iš karto atkreipia dėmesį.

Aukų bendrajai šalpai per metus Balfas yra gavęs 44,758 dol. Neminima apyskaitoje, kuri tos sumos dalis sudaryta iš Balfio skyrių specialių parengimų, bet vienaip ar kitaip nagrinėjant, tuoj iškyla klausimas: o kiek lietuvių čia, Amerikoje, mes priskaičiuojame? Kokio dydžio yra metinis tautiečio įnašas šalpai -- po kiek centų tektų galvai, jei tą sumą padalintume iš visų lietuvių skaičiaus?

Tiesa, vienam konkrečiam tikslui, Vasario 16 gimnazijai, surinkta 24,261 dol. Bet šią sumą sumetė jau gana praretėjusių būrelių negausiai išlikę nariai. Reiškia, yra dar pasišventėlių, kurie šalpos vežimėlį tempia, bet kur gi plačioji visuomenė?

Taip, dalis jos stipriai įsikinkusi į tiesioginę ir daug išlaidų pareikalaujančią savo giminių tėvynėje ir tremtyje paramą, bet ar tik nedažnesnis atvejis, kad tuo tik pasiteisinama prieš kitus.

Ak, davė gi visuomenė Balfui ne tik pinigų -- surinkta per metus 30,510 sv. rūbų ir avalynės, bet apyskaita toliau rodo, kad iš to kiekio net 9,810 svarų drabužių reikėjo išmesti -- jau netiko siuntoms.

Antruojų laišku iš Balfio centro prel. dr. J. B. Končius šaukia aukų planuojamai Šiluvos koplyčiai Washingtono bažnyčioje. Esą: "už 360,000 dol, nebūtų buvę galima įtaisyti paminklinę šventovę Chicagoje, New Yorke ir kitoje lietuvių apgyvendintoje vietovėje kaip Washingtonė".

Mano įsitikinimu, veikla, besireiškianti įvairių paminklų statymu, tegul ir kai kurių mūsų veikėjų mėgstama, reiškia atatinamos grupės merdėjimo, o ne gajumo ženklą. Ar tikrai mes jau neturime opesnių reikalų? Kodėl tie straipsnelyje minimi 50 mil. Amerikos katalikų, kurių paramą prel. dr. J. B. Končius žada mūsų atsistatysimai tėvynėi net milijonais dolerių, dabar patys nepajėgė užbaigti savo užmojo ir po įvairių kitų nepasisekusių bandymų pagaliau metė meškere į tautinių grupių patriotizmą?

Deja, šioje vietoje paminėtinas ir kitas momentas, neretu atveju turėjęs neigiamos įtakos ir aukščiau minėtos apyskaitos sumoms. Nesenai Amerikoje lankėsis dr. Jonas Grinius, žymus katalikų veikėjas, jį vadina "savanaudišku partikuliarizmu", kuris pasireiškia, "kai kipšas net žymiems asmenims taip maloniai kutena širdį pasakyti: Ne, aš kitaip noriu".

Dr. Jonas Grinius tuo reikalu taip pasisako savo kelionės įspūdžiuose:

"To pasėkoje Balfas varžosi dėl aukų su Religine Šalpa, dar neįsibėgėjęs milijoninį Lietuvių Fondą nori nurungti 300,000 dol. fondas dekoruoti koplyčiai amerikiečių bažnyčioje Washingtonė, kai tuo tarpu "Dainavos" jaunimo stovykla neturi nė koplyčios. Bet pamėgink šitokiam reprezentaciniam akmenų puošimui nepritarti, tai būsi apšauktas kenkėju, eretiku ir panašiai."

Ko ir tikimės!

J.P.P.

DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ! KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS, NĖS DIVIDENDĄ NUO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIŪSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

ŠIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIEM PROCENTAI YRA SVARBŲ GAUTI DAŽNIAU, NĖS IŠ TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS, sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

IR ANGELAI NĖRA BE NUODEMIŲ

Kęstas Reikalas

tai, kas buvo prieš įrodant aiškų. Vadinasi, staigios ir netikėtos pabaigos jau nebebuvo.

R. Spalis turi ką papasakoti. Ir pasakoja jis prisilaikydamas visų literatūros ir logikos taisyklių. Tačiau jis gal kiek per daug (ir ne visai pagrįstai) reikalauja iš skaitytojo, besisten-

tų iš jų charakterio savybių. Savo betarpiškumu efektingiausia veikėjo pristatymo priemonė skaitytojui šiuo atveju yra dialogai, kuriuose veikėjas kalba pats už save. Jie turėtų būti veikėjo vidinės būsenos veidrodžiai. "Angelių ir nuodėmių" autorius, per daug besirūpindamas novelėje pasakojamu įvykiu, tos novelės veikėją lyg ir užmiršta. Ne kar-

Romualdas Spalis

giančio išsiaiškinti jo novelių veikėjų veikimo ar galvojimo tikslus. Kiekvienas veikėjas yra autorius lyg iš anksto apspręstas būti baltu ar juodu, geru ar blogu, šito apsprendimo priežasčių skaitytojui veik neduodant. O "pilky" veikėjų R. Spalis veik neparodo. Žinoma, negalima pasakyti, jog autorius taip jau sėkmingai pabrėžtų, kad šis veikėjas yra geras, o anas blogas, tačiau sutirštintų spalvų nuolatinis vartojimas nebepalieka abejonės apie autoriaus tikslus.

KAIP JAU užsiminta, R. Spalio novelių tematiką galima nusakyti paradoksu: nekasdieniška kasdieniška. Kiekvienos novelės centre yra įvykis, primenąs tuos, apie kuriuos kasdien girdime ar patiriame, tačiau jis nėra kasdieniškos rutinos įvykis tam, kuris jį išgyvena. Iš tiesų ir girdime apie tuos įvykius dėl to, kad jie nėra kasdieniški. Pergyvenančiam jie kaip tik ir lemia svarbų likiminį postkį jo tolimesniajame gyvenime.

Tokius įvykius pasakodamas, kad jie atrodytų natūralūs, neišgalvoti ar primesti, rašytojasturi būti itin atsargus. Būdamas saikingas ir santūrus, nesileisdamas į bereikalingas veiksmų stabdančias detales, rašytojas vis dėlto turi sukurti ryškius ir įtikinančius veikėjus, kurių poelgiai duotose situacijose išplauk-

tą R. Spalio novelę skaitant atrodą, kad autorius galvoja maždaug šitaip: užtenka, kad aš pasakiau, jog šitas veikėjas yra kaimietis, anas -- aktorius, o dar kitas -- gydytojas; užtenka, kad aš pasakiau, jog šis veikėjas yra geras, o anas -- blogas; kuriems galams dar pats veikėjas turi skaitytoją varginti tąja prasme tokiu ar kitokiu prisistatinėdamas. O tada visi jo veikėjai, nežinint jų amžiaus, padėties, būdo ar išsilavinimo ir kalba tais pačiais, aiškiai autoriaus diktuojamas, trafaretais, laiks nuo laiko šitoki dialogą dar "pagerindami dirbtinai įmantriais, tačiau gana plokščiais, negyvais, nieku sau necharakteringais išsireiškimais.

-- Leiskit pasiūlyti. Man tiek daug jų prigirdo, kad vienas nenugalėsiu.

Vyras dirstelėjo jo mane, pakėlė antakius abejodamas, ir aš pasiskubinau:

-- Prašau tik pagalbos, kitaip turėsiu mesti pro langą. Arbatinė dešra ir aukšta temperatūra nėra geri draugai (109)

Nepakankamas autoriaus rūpestingumas ryškus ne vien dialoguose, jų nepritaikyme kalbančiojo veikėjo galvosenai ar charakteriui. Aprašomosiose tarpose R. Spalis irgi neretai meta žodį, nebūtinai vaizdingiausiai ar tiksliausiai išreiškiantį tai, kas norėta, o kartais skai-

tytojo vaizduotėje sukeliantį net priešingą norėtajam efektą. Štai keletas pavyzdėlių (pabraukimai visur mano -- K.R.):

"Jaunuolis pirmą kartą pakėlė veidą, ir abiejų akys pasiglebėščiaivo tokiu atkaklumu, jog aiškiaregė pagalvojo..." (37)

(Jeigu autorius žodžiu "pasiglebėščiaivo" norėjo, kaip iš šio sakinio ar pastraipos matyti, išreikšti grumtynes, susidūrimą, kovą ar pan., be jokios abejonės jis galėjo rasti tam tinkamesnį žodį).

"I rytą, padėjusi dėdei bučkę ant skruosto (pirmą kartą gyvenime) ištirpau tartum fėja nakties tirpstančioje tamsoje, jam tik burną praziojus..." (91)

(Skamba, tartum gana blogas vertimas iš svetimos kalbos).

"Varčiau žurnalus, teiravausi profesorių, rašiau tuo reikalu į užsienį, bet gyvybė slinko iš mano rankų, tartum nežinomos jėgos traukiamą." (150)

(Ar ne geriau būtų "slydo"?)

"Nustebęs jis pagriebė jos ranką, ir abu klykdami bėgte pasileido prie eilėje stovinčios naujos mašinos..." (252).

(Čia, kiek atrodo žodžiu "klykdami" norima išreikšti jaunatviškas džiaugsmas, nerūpestingumas. Tačiau ar tas žodis yra tam tinkamas? Ar ne geriau būtų "klykaudami" ar "krykštaudami"?)

Šitokių sakinių būtų galima parinkti ir daugiau.

Sakinio prasmės suvokimą dažnai apsunkina ir savotiška autoriaus simtaksė. Pavyzdžiui, kad ir jo pamėgtas kabelio vartojimas tose vietose, kur brūkšnis arba dvitaškis daug tiksliau išsprendtų sakinio mintį...

ŽINOMAS posakis, kad stilius yra rašytojo veidas, R. Spaliui nesiduoda pritaikomas, nes stiliaus, bent tokio, iš kurio jį būtų galima lengvai atpažinti, šis rašytojas nėra susikūręs. O savo veidą jis be abejonės turi. Tai sąžiningo, į įvykį susikoncentravusio, žmogiškas silpnys, polinkius ir aistras gerai pažįstantčio pasakoriaus veidas. R. Spalis savo novelėse nesiekia nei žmogaus psichologinių gelmių, nei viršūnių, tačiau negalima sakyti, kad jis plūduriuotų paviršiuje. Sau tikslu pasistatęs įvykio nuosekli, užintriguojantį, skaitytoją sudominantį ir pririšantį atpasakojimą, R. Spalis to tikslo siekia pačiu artimiausiu keliu, nesidairydamas į šonus, nesiblaškydamas. Ir dažniausiai jį pasiekia.

Mūsų išeivijos novelės kūrėjų gretose R. Spalis užtikrintai rikiuojasi tarp Jurgio Jankaus ir Irenos Joerg (arčiau į pastarosios pusę). O tai jau yra didelis komplimentas, kad ir šešių knygų autoriui.

Šiąja proga pagyrimo ir pasikatinimo žodis priklauso ir Nidos leidyklai, šiuo metu bene pastoviausiai ir patikimiausiai dailiojo lietuviškojo žodžio skleidėjai už Lietuvos ribų.

R. Spalis. ANGELAI IR NUODĖMĖS. Novelės. Išleido Nida, 1963 metais, 252 pusl., kaina \$1.50.

SKAITYK IR PLATINK DIRVĄ!

MOKAME

4 1/2%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergryvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone: Virginia 7-7747

John J. Kazanaukas, Pres.

JAU 50 METŲ

Prisiminimai iš Tartu
(Dorpat) universiteto

K. Mažonas

Iš aštuonių, pradžioje šio šimtmečio Rusijoje veikusių universitetų Dorpat universitetas buvo seniausias. Įsteigtas buvo Švedijos karaliaus Gustavo Adolfo 1592 metais, kada Estija dar buvo švedų valdoma. Dar iki aštuonių dešimtųjų metų XIX šimtmečio dėstomoji kalba buvo vokiečių. Net ir mano studijų laikais kai kurios mokslo disciplinos buvo šalia rusų dėstomos ir vokiečių kalba.

Siekdami teisės taikyti savo žinias Rusijos imperijoje, šis universitetas baigiantieji privėlėjo laikyti rusų kalbos egzaminus, šitas reikalavimas nebuvo pakeistas, todėl lietė ir tuos, kurie buvo baigę ir rusų vidurines mokyklas. Fakultetų įvairumu Dorpat universitetas buvo bene turtingiausias, nes, beprastų Rusijos universitetams fakultetų, čia veikė teologijos ir meno istorijos.

Dorpat universitetas buvo vienintelis iš Rusijos universitetų, kur greta gausybės studentiško draugijų ir organizacijų, susigrūpavusių tautiniais, etnografiniais, fakultetinėmis, pasaulėžiūriniais ir kitais pagrindais, veikė

vokiečių pavyzdžių daugelis korporacijų, kurios kiek arčiau prisilaikydavo studentų himno postulatą -- gaudeamus.

Trijų aukštųjų, keturių vidurinių mokyklų moksleiviai sudarydavo žymią gyventojų dalį to nedidelio Estijos miesto. Judriam moksleivijos gyvenimui tinkamą foną sudarė gausybė žalumų, žavingasis Domburgas su senais riterių kardininkų pilies griuvėsiais, Embacho slėnis ir upė su savotišku akmeniniu, lyg iš senų paveikslų paimtu tiltu, Ekaterimental sutruکشminga studentiška "karčiama" ir nemaža po miestą išsimėčiusių kavinų, kas Dorpatui teikė savotišką atspalvį, sutinkamą kai kuriuose Vokietijos universitetiniuose miestuose, kaip tai Heidelberge ar Jenoje.

Vokiečių korporacijos buvo paskelbtos latviai, estai ir iš dalies lenkai su tik viena korporacija "Polonia". Anksčiau veikusi korporacija "Znicz" (Aukuras), kuri turėjo simbolizuoti lietuvių lenkų draugiškumą, kuriai, beje priklausė anksčiau čia studijavęs vaist. Antanas Grigaluskas, jau nebeegzistavo.

Visų trijų aukštųjų mokyklų (universiteto, aukštųjų Rastovcevo kursų ir veterinarijos instituto) lietuviškoji studentija jungėsi vienoj Lietuvių Dorpat Studentų Draugijoj, kurios vos penkerių metų egzistavimo jubiliejų atšventėme 1911 m. lapkričio 13 dieną. Draugija buvo sudaryta panašiais pagrindais, kaip ir mū-

sų Lietuvių Bendruomenė, kur tilpo kiekvienas lietuvis studentas, neatsižvelgiant jo pasaulėžiūros -- nuo kraštutinės kairės iki kraštutinės dešinės.

Draugijos steigėjais buvo V. Juškevičius, P. Avižonis, P. Jakubėnas, D. Alseika, A. Brundza, Z. Kuzavas, A. Romanaukas, P. Tautvaišas, K. Stašys, L. Lapas, A. Vaicechaskas ir K. Venclauskas.

Mūsų draugija nebuvo turtinga; kukli, iš dviejų kambariukų, patalpą dalinomės su ukrainiečiais. Kas antrą šeštadienį būdavo susirenkama, skaitomi referatai, dažniausiai tautinėmis temomis. Po jų sekė diskusijos, kurios, neatsižvelgiant dalyvių pasaulėžiūros skirtumų, buvo vedamos kultūringa forma, nemažai praskiedžiant jaunulišku humoru.

50 metų jau praėjo, kai gavau čia minimam universitete savo diplomą, būtent 1913 m. vasaros pradžioje. Kiek dar iš mūsų tos draugijos narių yra gyvųjų tarpe -- manyčiau būtų lengva ant vienos rankos pirštų suskaičiuoti.

Tuo po pirmojo pasaulinio karo, 1919 m. gegužės mėn., visi tada Kaune buvę šitos draugijos nariai turėjo draugišką pobūvį Karo Ligoninės patalpose. 1920 metais turėjome panašią sueigą, kur draugija buvo likviduota ir visų pareikštas pageidavimas ir linkėjimas, kad šitos draugijos tradicijos ir darbas sugyvenimo dvasia persiduotų besikūriamčio Lietuvos Universiteto studentijai.

Sovietai kuria bazę Jemene

Maskvoje "kuriant taiką", paaiškėjo, kad sovietai Jemene pradėjo statyti modernų spausminių lėktuvų aerodromą. Tasa aerodromas galės reikšti sovietų prietilį šuoliui į Afriką, o iš ten į Lotynų Ameriką.

Jemeno aerodromo statyboje dirba 500 sovietų technikų, kurie tiesia 11,500 pėdų ilgio betoninius takus patiemis sunkiesiems sovietų lėktuvams.

Washingtono kariniuose sluoksniuose reikiamas didelis susirūpinimas, nes įsitvirtinę Afrikoje, sovietai nepalyginamai lengviau pasiektų Kubą. Tai aiškiai parodė praeitų metų krizę, kurios metu JAV tik dėlto galėjo sėkmingai praveisti laivyno blokadą, kad Gvinėja tada atsiskak leisti sovietų lėktuvams naudotis to krašto aerodromais.

* BRITŲ VYRIAUSYBĖ paskelbė, kad Maltai nepriklausomybę suteiks ateinančio gegužio pabaigoje, nepaisant, ar salos politiniai vadai susitars iki to laiko dėl konstitucijos, ar ne. Salos politinės partijos pradėjo konferenciją prieš 3 savaites, bet netrukus įsivėlė į kivičius "dėl principų". Jos nesutaria dėl katalikų Bažnyčios statuso, dėl valdymosi formos (monarchija ar respublika), dėl priklausymo britų tautų bendruomenei, rinkimų sistemos ir t.t.

* LIUTERONŲ PASAULIO FEDERACIJA, atmesdama egzily protestus, priėmė pilnateisiais nariais iš Latvijos ir Estijos atsiųstąsias delegacijas, nes tų kraštų "bažnyčios egzilyje negalinčios pilnai atstovauti" tų kraštų.

GINTARO VASARVIE-
TĖJE, Union Pier, Michi-
gan, ant pat Michigano
ežero kranto galite ramiai
praleisti savo vasaros atos-
togas puikiam dideliu me-
džių parke, supančiame te-
niso, krepšinio ir vaikų žai-
dimo aikštes.

Vasaroti galima su pilnu
išlaikymu; duodamas svei-
kas, šviežias lietuviškas
maistas, arba išsinuomoti
naujus modernius vasarna-
mius esančius prie pat pa-
plūdimio ir patiems gamini-
tis maistą. Taip pat galima
gauti atskirus kambarius ir
naudotis virtuve.

Dėl informacijų rašyti:
Gintaras Resort, P. O. Box
74, Union Pier, Mich. arba
skambinti Lakeside 8155.
Sav. Viktorija ir Algirdas
Karaičiai

The big
S
with us-
SERVICE

813 EAST 185TH STREET
6235 ST. CLAIR AVENUE
25000 EUCLID AVENUE
26000 LAKE SHORE BLVD.

ST. CLAIR
SAVINGS

THERE IS FREEDOM IN DARKEST CORNERS OF AFRICA,
BUT THERE IS STILL SLAVERY IN EASTERN EUROPE.
FREEDOM FOR THE BALTIC STATES!

Kanados latvių draugija Daugavas Vanagi išleido tris spalvotas atvirutes, primenančias 1941 m. birželio m. 14 d. sovietų vykdytą pabaltiečių deportaciją į Sibirą.

KAI RUSAI ATEINA

(ISTRAUKA IŠ KNYGOS "WENN DIE RUSSEN
KOMMEN")

ROBERT RAID

(2)

— Galbūt, pone Kallas!
— O kaip jūs, pone Raidai?
— Aš? — Aš turiu kitą kelią! Dėkoju tau, Kallas. Paduodu jam ranką. Senis purto galvą.
— Nėr už ką dėkoti, pone Raidai. Mes juk visi estai
jūs — Tarvas, aš — visi turime būti iš vien!

Motina visa išbalus. Jos širdis silpna, ir aš bijau, kad susijaudinimas ir įtampa gali ją pakirsti. Iš pečiaus ištraukiau savo pistoletą.

— Mama, jie gal ir pas mus užeis. Nori būti išvežama, ar renkiesi kitą kelią?

Motinos akys nukreiptos į ginklą.

— Nuspręsk pats, Robertai. Nenorėčiau patekti ru-
sams į rankas! Ji suneria rankas. — Ačiū Dievui, tėvo
nėra namie! Ten, Vaerska mieste jam nėra pavojaus.

Tėvas Vaerskoje. Kaip ten? Kaip su Elfi?

Mes sėdime ir laukiame.

Prie namų sustoja sunkvežimis. Smūgiai į vartus. Namų prižiūrėtojas atidaro, kalbasi su vyrais. Jie pereina kiemą, įeina į namus ir laiptais lipa aukštyn.

Atsistojęs išeinu į prieškambarį. Šie keturi daugiau nebetrenks žmonių! Taip lengvai aš nepasiduosiu. Tik ne aš!

Motina mane apkabina ir bučiuoja:
— Tegul mums Viešpats atleidžia, sūnau!

— Dievas? Ar jis dar yra?

Žingsniai jau prie durų. Ne! Jie tolsta, eina dar aukščiau. Kieti smūgiai į Tarvų buto duris. Girdisi laužomas medis. Girdžiui jie Tarvų bute. Vėl žingsniai laiptais. Aš pakeliu ginklą. Žingsniai nutolsta. Lauko durys

užsitrenkia.

Aš atsigrežiu — motina guli svetainėje. Ji dar kvėpuoja.

*

1941 m. birželio 14 d., 7 val. ryto. Aš išleidžiu ginklą iš rankos.

— Mama, dabar einu skustis.

— Kam? Negi tu šiandien...

— Taip, mama! Jeigu jie mūsų naktį neišvežė, tai

nebeveš.

— Bet juk dar ne galas, Robertai. Tu negali manęs

vienos palikti!

— Tau palieku ginklą, jeigu kartais rusai...

Motina linkerki galva.

— Ačiū, Robertai! Bet ko gi tau dar į tą įstaigą?

— Turiu įsipareigojimų, mama! Pas mane subėga

visokie siūlai.

— Tada eik, sūnau.

— Aš tau paskambinsiu, mama!

Dar vis teberieda sunkvežimiai gatvėmis. Blankiais ir įbauginais veidais sėdi žmonės mašinose. Kai kurie apsilvilkę kailiniais, kitį lengvai, vasariškai. Nuogų nesimato.

Priešais Komercinę gimnaziją, judėjimas užsikemša.

Prieš mane sustoja mašina. Aš pakeliu akis — joje sėdi

Alė. Jos akys nepaprastai išplėtos, lūpos dreba. Šalia jos

— motina. Ponia sėdi išdidžiai, ir neaprašoma panieka

žymu jos veide. Priešais Alė sėdi jos sesuo su kūdikiu.

Soferis signalizuoja, mašina pajuda.

Tuo pačiu momentu Alė pastebi mane. Ji pakelia

ranką į moją. Jos mostas atrodo kaip kryžiaus ženklas.

Sunkvežimis dingsta už kėrtės.

*

Liaudies komisariate tylu. Tarsi išmirus didžiulis pa-

statas, nors ir šiandien čia tebedirba šimtai. Helė pakelia

galvą:

— Tu dar čia, Raidai?

— Žinoma, kaip gi kitaip?

— Daugybė nepasirodė!

— Viršininkas jau čia?

— Ne!

Nueinu į Herberto kambarį.

— Tu čia, Herbertai?
Jis sutraiskina cigaretę. Jo pirštai virpa.
— O aš maniau, kad tu...
— Dar ne, Herbertai! Ko trūksta?

— Nežinau, Robertai.

Roogas, Hoffas, Valentinas ir rusai į įstaigą neat-

vyko. Aišku: jie priklauso prie tų, kurie vykdo trėmimus.

Be jų trūksta Metso, inžinieriaus Kolio ir Tito. Toks su-

tapimas! Argi nebuvo Valentino sąrašas prie šių vardų

raudonų kryžiuokų? Taip! Bet — juk buvo penki. Taip —

Juras ir Silvija. Dėkui Dievui — Juras pasišalinęs, bet

kaip su Silvija? Įeinu į mašininkų kambarį. Moterų gai-

vos dar labiau palinksta.

— Silvija, pasiimk savo rankinuką ir ateik!

Mergaitės lūpos suvirpa.

— Raidai, juk aš...

— Neplepėk, bet eik su manim!

Mergaitė pasiima rankinuką ir seka mane į korido-

rių. Atsargiai praveriu Valentino duris, pridėdamas pir-

štus prie lūpų, įeinu galais pirštų uždarydamas paskui

duris.

— Kalbėk tyliai, Silvija: ar pereitą naktį buvai na-

muose?

— Ne. Buvau svečiuose ir ten pernakuvoju. Kas —

kas yra?

— Tu sąrašė, Silvija! Kiekvienu momentu atvyks

NKVD tavęs išvežti. Pranyk kuo greičiausiai!

— Bet aš nieko nepaėmus su savim ir nežinau, kur

dingti.

— Sibire tu dar mažiau turėsi. — Sekunde! snabejo-

ju, bet vis tik pasakau jai adresą. — Nešdinkis greičiau,

Silvija, ir — sėkmės!

— O kaip su tavim, Robertai? Negi jie tave...

— Dink iš akių, Silvija! Aš turiu daug darbo.

Beveik prievarta išstūmiau ją pro duris.

Koridoriuje sutinku Helę:

— Raidai, Roogas ieško tavęs. Kur gi buvai?

— Ką tik išvedė Silvija, Hele.

— Silvija?

— Taip!

(Bus daugiau)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

"Lithuanian Village" susirinkimas

"Lithuanian Village" bendrovės metinis susirinkimas įvyko liepos 30 d., Lietuvių salėje — išrinkti keturiems bendrovės direktoriams, patiekti apyvartos apyskaitai ir aptarti naujiems ateities darbams.

"Lithuanian Village" yra vėliausia ir bene stipriausia, sveikai auganti lietuvių bendrovė, kuri jau išpardavė akcijų už \$50,000, ir kurios turtas siekia virš \$110,000.

Įdomu buvo matyti dalyvių-akcininkų susidomėjimą bendrovės reikalais, gausų atsilankymą vyrų ir moterų, senųjų ir naujųjų ateivių, kur visi sutinka bendrai dirbti.

Susirinkimą atidarė bendrovės pirmininkas Z. Dučmanas, kuris buvo išrinktas ir susirinkimo vedėju. Renkant keturis direktorius sekantiems trimis metams, Dučmanas vėl gavo daugiausia balsų. Kiti su juo išrinkti: Povilas Šukys, Ignas Gatautis ir F. Razgaitis.

Šalia tų keturių, kiti direktoriai ir valdybos nariai yra: Edvardas Karnėnas, Ernest Samas, Pranas Stempužis, Jonas J. Apano-

PAUL V. DOPLER

CLEMENT T. LOSHING

• Cleveland Electric Illuminating Co. direktorių taryba bendrovės išdirinku išrinko Mr. Clement T. Loshing, kuris gruodžio 15 pakeis Mr. V. Dopler, pasitraukiantį po 30 metų tarnybos.

Mr. Loshing, 39, yra baigęs Case Institute of Technology. Karjerą Illuminating bendrovėje pradėjo 1948 m., pasižymėdamas eko nomikos tyrinėjimais. Jis yra aktyvus ir eilėje pietinių bei šalpos organizacijų.

vitch, Stasys Mačys, Jonas Virbalis, Stanley Halaburda, Petras Vyšniauskas. Smagu paminėti, kad direktoriai susideda iš trijų kartų: senųjų lietuvių, keleto jaunosios kartos ir naujų ateivių iš Lietuvos.

Pirmininkas pranešė nariams, kad "Lithuanian Village" planuoja įsteigti klubą lietuvių susirinkimams prie naujai įgyto savo pastato E. 185-toje gatvėje, Naujojoje parapijoje. Akcininkų bendrovėje yra apie 260, iš abiejų parapijų.

"Lithuanian Village" bendrovė yra išdava Lietuvių Piliečių Klubo ir Lietuvių Salės Bendrovės, gyvuojančių jau apie 50 metų.

Metinis tradicinis šios bendrovės balius numatytas rengti šeštadienį, spalio 19, Lietuvių salėje. (ksk)

• Clevelando vyrų oktetas, vadovaujamas R. Babbico, rugpiūčio 17 d. išpildys meninę programą Lietuvos Vyrų jubiliejiname seime Bostone.

PARENGIMŲ KALENDORIUS

RUGSĖJO 7 D. LB Clevelando 1-os Apyl. dešimtmečio paminėjimas šv. Jurgio parap. slėje.

RUGSĖJO 8 D. 1863 m. sukilimo minėjimas. Rengia ALT

RUGSĖJO 14 D. Vaidilos teatro dešimtmečio sukaktis proga balius šv. Jurgio parapijos salėje.

RUGSĖJO 28 D. šv. Jurgio parapijos salėje, koncertas - rečitalis Genovaitės Vasiliauskienės, iš Australijos. Rengia ALTS 12 skyrius. Pradžią 7:30 val. vak.

SPALIO 5-13 D. dailininko A. Galdiko paroda Čiurlionio ansamblio namuose.

SPALIO 12 D. Neringos skaučių tauto tėvų komiteto rengiamas balius ir madų paroda šv. Jurgio parapijos salėje.

SPALIO 12 D. Naujosios parapijos salėje antrasis kultūrinės tautos koncertas, tos salės pianinui įgyti. Globoja Vyčių kuopa.

SPALIO 19 D. Lithuanian Village Bendrovė rengia balių.

LAPKRIČIO 3 D. madų paroda šv. Jurgio parapijos salėje.

LAPKRIČIO 9 D. Vaidilos teatro premjera M. Venclausko "Užburtoji dėdelė" šv. Jurgio parapijos salėje.

LAPKRIČIO 17 D. Vaidilos teatro spektaklis "Užburtoji Dėdelė" vaikams ir jaunimui, Lietuvių salėje.

LAPKRIČIO 23 D. Kariuomenės šventės minėjimas šv. Jurgio parapijos salėje, Ruošia LVS Ramovė.

• Julius Staniškis, LB Clevelando II apylinkės pirmininkas, persikėlė į kitą butą: 18108 Hiller Avenue, Ohio, 44119. Tel. 531-3790.

• Karolis Morkūnas su ponija grįžo iš atostogų, kurias praleido Floridoje, aplankydamas Dayton Beach ir kitas vietoves.

• Clevelando vasaros orkestras, dirig. Louis Lane, trečiadienį, rugpiūčio 7 d., atliks George Gershwin kompozicijas. Programoje taip pat dalyvaus žymus pianistas George Haddad.

Pradžią 8:30 val. Public Auditorium.

• SLA 14 kuopos narių susirinkimas įvyks antradienį, rugpiūčio 6 d., 7 val. vakare, Lietuvių salės svetainėje. Susirinkime bus pranešimai apie SLA Vakarinių Valstijų Centrinę Organizatorių Konferenciją, kuri įvyks rugpiūčio 10-11 d. Čiurlionio Ansamblio namuose. Konferencijoje dalyvaus SLA prezidentas Povilas P. Dargis ir SLA Pildomosios Tarybos sekretorė B. Pivoronienė. Valdybos nariai, kuopos organizatoriai, veikėjai ir nariai prasomi būtinai dalyvauti.

Vytautas A. Braziulis, Kuopos pirmininkas

IŠNUOMOJAMI GYDYTOJUI IR DANTISTUI KABINETAI

virš Superior Savings and Loan patalpų, East 68 ir Superior gt. kampas.

Teirautis telefonu: HE 1-2497.

LOS ANGELES

LOS ANGELES LIETUVIŲ GYVENIMAS

Š. m. rugpiūčio mėn. 11 d. Lietuvių Tautiniai Namai ruošia tradicinę gegužinę-pikniką, kuris įvyks visiems lietuviams gerai žinomam Arroyo Seco Parke prie 60 Ave.

Gegužinėje veiks įvairių gerimų bufetai, bus duodami geri, skaniai pagaminti pietūs, veiks turtingas su vertingais laimėjimais stasas. Šios gegužinės vyr. šeimninke yra pakviesta Sofija Waitek, kuriai yra suteiktas talkininkauti gatusus būrys šeimnininki.

Visas gegužinės pelnas yra skiriamas Lietuvių Tautinių Namų patobulinimui, papildomai statybai. Lietuvių Tautinių Namų patalpos yra prieinamos visoms lie-

KSAVERAS VANAGĖLIS

RAŠYTOJO 100 M. GIMIMO SUKAKČIAI PAMINĖTI

Ksaveras Sakalauskas-Vanagėlis gimė 1863 m. balandžio 27 d., Kalesnykų kaime, Simno val., Dzūkijoje. Pradžioje pramoko rašyti namuose, po to mokėsi Simno ir Krokelaus mokyklose. Vėliau įstojo į Veiverių mokytojų seminariją, kurią baigė 1883 m. Kurį laiką mokytojavo Lietuvoje, bet dėl lietuviškos veiklos buvo iškeltas į Lenkiją, buvo mokytoju Lomžoje, pagaliau Varšuvoje, kur mirė 1938 m. birželio 15 d.

Tais laikais, kai Veiverių mokytojų seminarijoje mo-

kėsi K. Sakalauskas, kilo lietuvių tautinis susipratimas, kuris stipriai reikėsi besimokinančios jaunuo-mėnės tarpe. K. Sakalauskas jau tuomet pradėjo rašinėti, ypač paskatintas Petro Armino - Trupinėlio. Savo kūrinius spausdino pasirodžiusioje 1883 m. Aušroje, pasirašydamas slapyvardžiu Vanagėliu. Yra laikomas Aušros grynės rašytoju. Jo kūryboje atsispindėjo gili tėvynės meilė, sąmoningas patriotizmas. Vanagėlis yra grožinės literatūros rašytojas, geras beletristas, vaizdaus ir lengvo stiliaus pasakotojas, daugiau dailiosios prozos kūrėjas nei poetas. Bet mėgo rašyti ir eiles.

Visiems senesnės kartos lietuviams buvo žinomas jo pirmas eilėraštis "Kur banguoja Nemunėlis", parašytas 1883 metais ir atspausdintas "Aušroje". Šis jo kūrinys plačiai pasklido liudyje ir jaunimo tarpe buvo mėgiamiausia daina.

Kaip mokytojas, K. Sakalauskas yra rašęs ir vaikams. Be apysakų, eilių, pasakėlių, dar yra parašęs elementorių, skaitymų knygą ir kt.

Nors K. Sakalauskas-Vanagėlis veik visą gyvenimą praleido Lenkijoje, bet savo dvasia liko lietuviu. 1905 m. dalyvavo Didžiajame Vilniaus seime. Lenkijoje buvo uolus darbuotojas Lietuvių Šelpimosi Draugijos.

Čia spausdinamas laiškas Ksav. Vanagėlio rašytas 1927 m. lapkričio 18 d. K. S. Karpiui, buvusiam tuo laiku Dirvos redaktoriui.

*Jau pasenau, nes baigiau 65m,
tāt ir mirtis jau visai arti.*

*Norėjau grįžti Lietuvon,
bet p. Gabuanauskas ir kiti
minutentai prašė likti čia
Lenkijoje ir darbuotis tarp vil-
niaus knučių. Likau...*

*Kaipio pritynusis mokytojas
ir 8-nyje pradžia mokytojaus au-
tootus, buvau kintestas "Ryto"
mokyklų vizitatorius ir dabar
apimti; algelė (emeritūra)
mano visai mažą - tik 33 dol.
mėnesiui, todėl noriai pasitū-
lyta man vėta, pildomi, au,
ir 1927-1944, nurykau Vilniam
bet, nelaimė, tą naktį liho
suvaržyti Vilniaus Kunigaik-
ščių ir kiti veikėjai; reiki-
narija ir mokyklai liho už-
daryta... Tuvėjau grįžti namo
Varšavon... Čia tuntu savo glo-
boje varė. Ryt, šelpimai, duon-
gija; visi nanyrai darbininkai*

*ir tarnaitės prie manęs, kaip
prie Hano tėvo kreipiasi, ir
visus tuos apmūpinti.*

*Mano pirmavardėji dardelė
"Kur banguoja Nemunėlis" pa-
rašyta 1883 metais, todėl 1928
sukanka 45 metai mano dar-
binimo...*

*Sunku man senetėje verstis,
uždėti mokytojo negalau;
todėl drįstu įsakyti dalyto pra-
dyti surinkti tarp parystamų
nors kiek bus galima dalyto*

*Matau, kad Tautiška esi
genos indies žmogus, su
didelė talenta ir gniausais
Tėvynei norais.*

*"Dirva" gaunu ir skaitau,
ačiū, ačiū!*

*Su pagarba
Ksav. Vanagėlis*

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

ACCOUNTS INSURED
TO \$10,000.00

4¹/₂%

SUPERIOR SAVINGS

HOME AND
REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

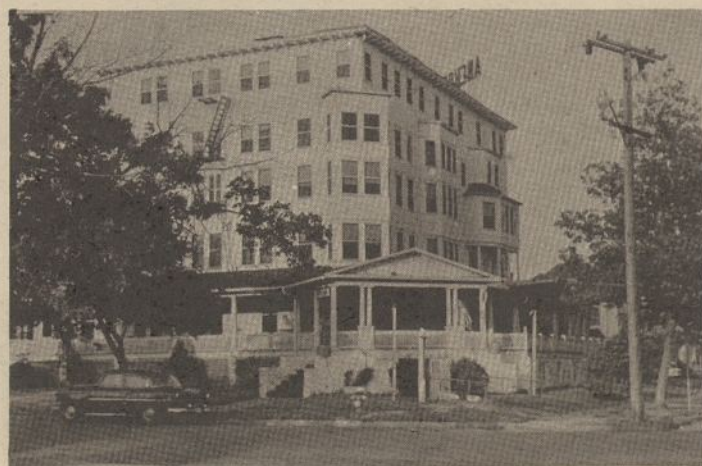
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

HOTEL NIDA CORP.

SEVENTH & PARK AVENUES ASBURY PARK, N. J.
Prospect 4-7788

Ivairiais metų laikotarpiais malonu visad atsilankyti gražiajame Asbury Parke prie Atlanto ir pailsėti apskritus metus veikiančiame viešbutyje "Nida" 7-tos ir Park Ave. kampe. Tel. PR 4-7788. Švarūs kambariai, pigūs ir skanus maistas.

Prie viešbučio veikia restoranas ir baras. Viešbučio salė išnuomojama įvairiems pobūviams. Patogus susisiekimas traukiniu ir autobusu.

Savininkai P. C. Mačiuliai.

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

KAS IR KUR?

• **Korp! Neo-Lithuania** fil. Juozui Gauriliui mirus, jo artimas draugas fil. Jonas Našliūnas, vietoj vainiko ant mirusiojo kapo, paaukojo \$25.00 Korp! Neo-Lithuania Klestėjimo ir Stovyklos Fondui. Korp. Vyr. Valdyba fil. Našliūnai reiškia padėką.

• **Istorikas Jurgis Pėteraitis** ir **inžinierius Raimundas Paškus** trijų savaitių atostogoms išskrido į Europą. Aplankys Vokietijoje gyvenančius lietuvius, Vasario 16-ios Giminaziją, Italiją, Prancūziją ir kitas Europoje žymesnes laisvų lietuvių gyvenamas vietas.

• **Pirmaisiais dailininko Pauliaus Augiaus monografijos prenumeratorių** yra užsirašę dar pernai žiemą vykusios parodos metu šie asmenys: Marija ir Mečys Mackevičiai, Leonas Bar-mus, Izabelė Stončienė, Aleksandras Tornau (2 egz.), Povilas Gaučys. Monografija jau ruošiamaspaudai. Visą paruošimo ir apipavidalinimo darbą atlieka Vytautas Saulius ir dail. Algirdas Kurauskas. Studijinius straipsnius rašo Telesforas Valius ir dail. Algirdas Kurauskas. Bibliografiją paruošė bibliografas A. Rožancovas. Formatas 11x14, sieks 300 puslapių. Liuksusinis popierius. Kaina 15 dol. Leidžia dail. Pauliaus Augiaus žmona Danutė Augienė. Užsakymai pagaidaujami adresu: Danutė Augienė, 6508 So. Talman Ave., Chicago 29, Ill. Telef.: PR 8-8534.

MARIJONŲ GIMNAZIJOS MOKYTOJŲ IR MOKINIŲ SUVAŽIAVIMAS

Rugpiūčio 31 — rugsėjo 2 d.d., PLB Seimo metu ir proga, yra šaukiamas buv. Marijonų gimnazijos mokytojų ir mokinių suvažiavimas Toronte, Kanadoje. Vissi buv. mokytojai ir mokiniai, kokiam krašte begyventų, yra prašomi dalyvauti. Jei galima, su šeimomis. Be plačiai ir įdomiai Seimo programos, suvažiavusieji dar turės ir savo programėlę.

Kadangi asmeniškai pakvietimai nebus siuntinėjami, tai visi yra prašomi vienikitus informuoti ir paraginti.

Esama jau užsiregistravusių, bet dar toli gražu, nevisų. Registruojasi pas p. J. R. Simanavičių, 974 College St., Toronto 4, Ont., Canada.

• **Lietuviai menininkai** sol. Prudencija Bičkienė, sol. Liudas Stukas, pianistas Alvydas Vasaitis ir aktorius Vitalis Žukauskas liepos 30 d. išskrido iš New Yorko į Europą, norėdami pagyvinti kultūrinį bendravimą su ten pasilikusiais lietuviais. Viso yra numatę duoti 10 koncertų.

• **Į Europą** liepos 30 iš New Yorko išskrido: B. Paprockienė, dr. V. Ingelevičius su žmona, M. Vygan-tienė, Teresė Ivaškaitė, Nastutė Umbrazaitė, aktorius Vitalis Žukauskas su žmona Marija ir sūnumi Antanu. Ekskursiją suorganizavo Chicago LB apylinkės atstovai.

Korp. Neo-Lithuania liūdi netekus savo nario Fil.

JUOZO GAURILIAUS,

kuris staigiai mirė š. m. liepos 29 d. Didžio liūdesio prisilėgtai žmonai DONEI, sūnui GYČIUI ir kitiems giminėms reiškiamo nuoširdžią užuojautą

Korp! Neo-Lithuania
Vyriausioji Valdyba

Staiga mirus filisteriui

JUOZUI GAURILIUI,

jo žmonai DONEI, sūnui GYČIUI ir kitiems giminėms širdingą užuojautą reiškia

Lietuvių Tautinis Akademinis
Sambūris

Korp! Neo-Lithuania Filisteriui,

A. A.

JUOZUI GAURILIUI

mirus, jo šeimai bei artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia bei drauge liūdi

Korp! Neo-Lithuania
Chicagoje

Mielam bičiuliui

A. A.

JUOZUI GAURILIUI

mirus, žmonai ir sūnui su šeima reiškiamo gilią užuojautą

Bronė Paplėnienė ir dukros

Mielam prieteliui ir kaimynui

BALIUI SVALBONUI,

mirus, jo žmonai, dantų gydytojai ALDONAI, sūnui inžinieriui VYTAUTUI, giminėms ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

K. L. P. Morkūnai

Dail. Jurgio Juodžio paveikslas "Ant Palangos tilto", kurį jis specialiai sukūrė solistei Lionei Jodytei.

ARTĖJA SOLISTĖS LIONĖS JODYTĖS KONCERTAS

Keletas savaitių, kai viena didžiausių ir puošniausių Town Hall salių New Yorke yra pasipuošusi mūsų solistės Lionės Jodytės vardu. Tiesa, keletą kartų, šios salės vitrinas puošė ir kitų muzikų, bei solistų, lietuvių vardai. Deja, tai buvo vardai, kurie buvo atpažįstami tik iš jų lietuviškų pavardžių.

Solistė Lionė Jodytė —

tikra senosios Lietuvos garbingų dukrų ainė. Nuo pat mažų dienų likusi našlaitė, perėjusi sunkų ir kietą gyvenimo mokyklos ir erškėčiuotą dainos meno kelią, liko svetimųjų blizgučiais nesužavėta ir nepakeista. Tikra, užgrūdintu charakteriu — Lietuvos laukų dukra. Ji savo populiarumu ir talentu, tiek paveikė jos kelyje sutiktus iš muzikos pa-

saulio — tiek savo mokytojus — muzikus, tiek jos dainos talento ir balso garbintojus — žinomus profesorius, kad jie iš mūsų solistės Lionės išmoko ne tik pažinti Lietuvą, bet ir ją pamilo. Štai dėl ko, pirmą kartą puošnioji Town Hall salė New Yorke pasipuošė lietuviškosios dainos žvaigždės Lionės Jodytės vardu. Tai pirmoji dainos žvaigždė Town Hall salėje su pabrėžta lietuviška kilme.

Malonu yra girdėti tai, kad solistė Lionė Jodytė yra pasiekusi, po kelių koncertų įtempto darbo metų dainos srityje, tokio lygio, kad savo būsimam koncerte į savo dainų repertuarą yra įtraukusi garsiausių pasaulio kompozitorių kūrinius, kurių keletas dar nėra viena pasaulio dainos žvaigždė nėra drįsusi — "rizikuoti".

Dar maloniau konstatuoti, kad solistė Lionė nėra pamiršusi ir lietuvių kompozitorių, kurių išpildys keletą kūrinių tame pačiame koncerte. Tuo savo, gražiu gestu solistė parodo pasauliui, kad lietuvis kompozitorius yra nei kiek nežemesnis už kitus.

Šie keli faktai iš solistės Lionės Jodytės darbų ir gyvenimo, tai nėra kažkoki komplimentai, ar panegirikos", bet tik parodymas,

kas įtemptu ir ilgu darbu galima pasiekti.

Nežinau, ar ji turėjo kada nors svajonę sutikti muzikos pasaulio žvaigždės, kaip jos buvę ir dabar esą mokytojai: Madame Bulgakov, Madame Wagner, Estelle Liebliną ir daugelis kitų garsių dramos ir dainos mokytojų.

Juo labiau mūsų solistė Lionė nesvajotojo, kad jai akomponuos ir jos dainas lydės pianu, garsiausias Vienos muzikas ir pianistas Fritz Kramer.

Džiugu yra tai, kad šis solistės Lionės koncertas bus įrašytas į ilgo grojimo HI-FI plokštelę, kas suteiks kiekvienam galimybės jį pasidžiaugti. J. Papartis

WORCESTER

Akademinių Skautų
Sąjūdžio Worcesterio
skyriaus šventė

Maironio parkas vis daugiau sutraukia lietuviško jaunimo, kuris ateina į jį ne tik pasilinksinti, bet ir kultūriškai pabendrauti. Jame prisiglaudžia tiek jaunųjų, tiek vyresniųjų susibūrimai ir šventės.

Rugpiūčio 10 d. dar jaunas Worcesterio Akademinių Skautų Sąjūdžio skyrius ten rengia savo pirmąją šventę ir susipažinimą vakarą su Atlanto rajono lietuvišku jaunimu.

Šventė prasidės 1 val. p. p., tai bus susipažinimas, užkandžiai ir maudymasis gražiam, prie pat Maironio parko esančiame, ežere. Toliau 3 val. p. p. bus iškilminga uždara ASS sueiga, kandidačių ir junjorų pasižadėjimai. Po sueigos 4:30 val. p. p. fil. Romo Kezio (iš New Yorko) pašnekesys: "Akademinių skautija lietuviškų organizacijų mozaikoje" ir antroje dalyje "Išpūdziai — nuotrupos iš komunistinio jaunimo suvažiavimo Helsinkyje 1962 m." Vakare 6 val. bus bendra vakarienė su svečiais ir 7:30 val. vak. šokiai.

Visas lietuviškas jaunimas ir vyresnieji kviečiami atsilankyti į šią šventę, dalyvauti paskaitose ir praleisti vakarą su lietuvišku skautišku jaunimu.

Worcesterio ASS
Skyrius

Solistė Lionė Jodytė, kurios koncertas įvyksta š. m. rugsėjo 29 d. New Yorke Town Hall, 113 W. 43rd St.

Henrikas Jakubauskas šį pavasarį baigė Worcesterio Clark universitetą, gaudamas daktaro laipsnį chemijoje. Nuo pat jaunų dienų, išaugęs skautiškoje šeimoje, priklausė skautams, vėliau įsijungdamas į skautų vyčių ir ASS eiles. Jo broliai Romas ir Algis taip pat tęsia studijas ir yra skautų eilėse. Jaunasis daktaras H. Jakubauskas prieš kelerius metus sukūrė skautišką šeimą su Dalia Pipiraitė, baigusia Anna Maria kolegiją, kuri jam padėjo atsiekti užsibrėžto tikslo. Šiuo metu augina dvi dukreles. Worcesterio skautai ir skautės džiaugiasi ir sveikina vieną iš pirmųjų Worcesterio jaunimo atstovų, pasiekusį daktaro laipsnį, ir linki jam geriausios sėkmės.